ROMANIA
MINISTERUL FINANȚELOR PUBLICE

ANAF
Agenția Națională de Administrare Fiscală

GHIDUL FISCAL AL CONTRIBUABILILOR CARE AU OBLIGAȚIA DE DECLARARE A VENITURILOR REALIZATE DIN ROMÂNIA

2017

www.anaf.ro

CUPRINS

1.	VENITURILE PENTRU CARE EXISTĂ OBLIGAȚIA DEPUNERII DECLARAȚIEI PRIVIND VENITURILE REALIZATE DIN ROMÂNIA - formularul 200	2
1.1.	ACTIVITĂȚI INDEPENDENTE	2
1.2.	CEDAREA FOLOSINȚEI BUNURILOR	3
1.3.	ACTIVITĂȚI AGRICOLE, PISCICULTURĂ ȘI SILVICULTURĂ, PENTRU CARE VENITUL NET SE DETERMINĂ ÎN SISTEM REAL, PE BAZA DATELOR DIN CONTABILITATEA ÎN PARTIDĂ SIMPLĂ	4
1.4.	TITLURI DE VALOARE ȘI ORICE ALTE OPERAȚIUNI CU INSTRUMENTE FINANCIARE, INCLUSIV INSTRUMENTE FINANCIARE DERIVATE, PRECUM ȘI DIN TRANSFERUL AURULUI FINANCIAR	4
1.5.	JOCURI DE NOROC	5
1.6.	ALTE SURSE	5
1.7.	ALTE VENITURI	6
2.	PERSOANELE CARE NU AU OBLIGAȚIA DEPUNERII DECLARAȚIEI DE VENIT	7
3.	COMPLETAREA ȘI DEPUNEREA DECLARAȚIEI PRIVIND VENITURILE REALIZATE DIN ROMÂNIA	7
3.1.	TERMEN DE DEPUNERE	8
4.	SANCȚIUNI	8
5.	INFORMAȚII SUPLIMENTARE	9
6.	LEGISLAȚIA FISCALĂ ȘI MATERIALE INFORMATIVE	9

INTRODUCERE

Persoanele fizice care realizează în mod individual sau într-o formă de asociere, venituri în bani și/sau în natură din România, au obligația să declare aceste venituri în anul următor celui de realizare prin depunerea formularului 200 - Declarația privind veniturile realizate din România.

1. VENITURILE PENTRU CARE EXISTĂ OBLIGAȚIA DEPUNERII DECLARAȚIEI PRIVIND VENITURILE REALIZATE DIN ROMÂNIA - formularul 200[1]

Declarația se depune de către persoanele fizice care realizează, în mod individual sau într-o formă de asociere, venituri în bani și/sau în natură din România, provenind din:
- activități independente;
- cedarea folosinței bunurilor, cu excepția veniturilor din arendă;
- activități agricole piscicultură, silvicultură pentru care venitul net se stabilește în sistem real;
- transferul titlurilor de valoare, altele decât părțile sociale și valorile mobiliare în cazul societăților închise;
- jocuri de noroc realizate de către persoanele fizice ca urmare a participării la jocuri de noroc la distanță și festivaluri de poker;
- alte surse.

1.1. ACTIVITĂȚI INDEPENDENTE

Veniturile din activități independente cuprind veniturile din activități de producție, comerț, prestări de servicii, veniturile din profesii liberale și veniturile din drepturi de proprietate intelectuală, realizate în mod individual și/sau într-o formă de asociere, inclusiv din activități adiacente.

Veniturile comerciale sunt: veniturile realizate din fapte de comerț, prestări de servicii, altele decât cele din profesii libere, practicarea unei meserii, inclusiv din activități adiacente, precum și venituri din cedarea folosinței bunurilor calificate în categoria venituri din activități independente.

Persoanele fizice care, în anul de raportare, au realizat venituri din cedarea folosinței bunurilor calificate, în condițiile legii, în categoria venituri din activități independente, la completarea formularului 200 bifează căsuța "Cedarea folosinței bunurilor calificată în categoria venituri din activități independente". Veniturile și cheltuielile luate în calcul pentru stabilirea venitului net anual/pierderii fiscale anuale sunt cele realizate la nivelul tuturor contractelor de închiriere/subînchiriere aflate în derulare în anul de raportare.

Veniturile din producție și prestări servicii sunt veniturile obținute dintr-o activitate care are drept rezultat un produs.

Constituie venituri din profesii liberale veniturile obținute din prestarea de servicii cu caracter profesional, potrivit actelor normative speciale care reglementează organizarea și exercitarea profesiei respective.

Veniturile din drepturile de proprietate intelectuală provin din drepturi de autor și drepturi conexe dreptului de autor, brevete de invenție, desene și modele, mărci și indicații geografice, topografii pentru produse semiconductoare și altele asemenea. Contribuabilii care obțin venituri din drepturi de proprietate intelectuală de la mai mulți plătitori depun o singură declarație.

1 https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/formulare/D200_OPANAF_3695_2016.pdf

În cazul veniturilor realizate dintr-o activitate desfășurată într-o formă de organizare cu personalitate juridică constituită potrivit legii speciale și care este supusă regimului transparenței fiscale, venitul distribuit, este asimilat venitului net anual din activități independente.

În cazul societății civile cu personalitate juridică constituită potrivit legii speciale și care este supusă regimului transparenței fiscale, potrivit legii, se aplică regulile de determinare a venitului net din activități independente.

Contribuabilii care au realizat venituri din activități independente impuse pe bază de norme de venit, și care au depus declarațiile de venit estimativ în luna decembrie și pentru care nu s-au stabilit plăți anticipate, conform legii, au obligația depunerii declarației privind venitul realizat.

Contribuabilii care desfășoară o activitate impusă pe norme de venit și care, în cursul anului fiscal de raportare, își completează obiectul de activitate cu o altă activitate care nu este cuprinsă în nomenclatorul activităților pentru care venitul net se determină pe bază de norme de venit, vor declara venitul net anual prin însumarea fracțiunii din norma de venit aferentă perioadei de impunere pe bază de normă de venit cu venitul net anual determinat în sistem real pe baza datelor din contabilitate .

În cazul schimbării modalității de exercitare a unei activități și/sau transformării formei de exercitare a acesteia într-o altă formă, potrivit legislației în materie, în timpul anului, venitul net/pierderea se determină separat pentru fiecare perioadă în care activitatea independentă a fost desfășurată de contribuabil într-o formă de organizare prevăzută de lege. Venitul net anual/Pierderea anuală înscris/înscrisă în declarație se determină prin însumarea venitului net înregistrat/pierderii înregistrate în toate perioadele fiscale din anul fiscal în care a avut loc schimbarea și/sau transformarea formei de exercitare a activității .

Persoanele fizice cu handicap grav ori accentuat scutite de la plata impozitului pe veniturile obținute din desfășurarea de activități independente, au obligația depunerii declarației de venit.

1.2. CEDAREA FOLOSINȚEI BUNURILOR

Veniturile din cedarea folosinței bunurilor sunt veniturile, în bani și/sau în natură, provenind din cedarea folosinței bunurilor mobile și imobile, obținute de către proprietar, uzufructuar sau alt deținător legal, altele decât veniturile din activități independente.

Persoanele fizice care obțin venituri din cedarea folosinței bunurilor din mai multe surse, respectiv contracte de închiriere, completează declarația pentru fiecare sursă de venit.

Persoanele fizice care obțin venituri din cedarea folosinței bunurilor, pentru care chiria prevăzută în contractul încheiat între părți este stabilită în lei, completează declarația în următoarele cazuri:

- pentru situațiile în care declarația de venit estimativ (formularul 220[2]) a fost depusă în luna decembrie și pentru care nu s-au stabilit plăți anticipate, conform legii;
- pentru situațiile în care intervin modificări ale clauzelor contractuale, cu excepția rezilierii în cursul anului fiscal a contractelor în care chiria este exprimată în lei, și pentru care plățile anticipate stabilite au fost recalculate de organul fiscal competent la cererea contribuabilului, pe bază de documente justificative;
- pentru situațiile în care investițiile la bunurile mobile și imobile ale proprietarului, uzufructuarului sau ale altui deținător legal, care fac obiectul unor contracte de cedarea folosinței bunurilor, inclusiv a contractelor de comodat, sunt efectuate de cealaltă parte contractantă.

Venitul net din cedarea folosinței bunurilor deținute în comun pe cote-părți se repartizează între coproprietari proporțional cu cotele deținute de aceștia în coproprietate.

2 https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/formulare/dec_220_2016.pdf

Venitul net din cedarea folosinței bunurilor deținute în comun în devălmășie se repartizează în mod egal între proprietarii comuni.

Repartizarea venitului net se face în condițiile în care în contractul de cedarea folosinței se menționează că partea contractantă care cedează folosința este reprezentată de coproprietari. În condițiile în care coproprietarii decid asupra unei alte împărțiri, se va anexa la contract un act autentificat din care să rezulte voința părților[3].

În situația în care chiria reprezintă echivalentul în lei al unei valute, venitul brut anual se determină pe baza chiriei lunare evaluate la cursul de schimb al pieței valutare comunicat de Banca Națională a României din ultima zi a fiecărei luni, corespunzător lunilor din perioada de impunere.

Pentru cursul valutar puteți accesa site-ul Băncii Naționale a României: www.bnro.ro.

În cazul contribuabililor care au optat pentru determinarea venitului net în sistem real se înscrie totalitatea veniturilor încasate ca urmare a cedării folosinței bunului, pe baza datelor din evidența contabilă.

1.3. ACTIVITĂȚI AGRICOLE, PISCICULTURĂ ȘI SILVICULTURĂ, PENTRU CARE VENITUL NET SE DETERMINĂ ÎN SISTEM REAL, PE BAZA DATELOR DIN CONTABILITATEA ÎN PARTIDĂ SIMPLĂ

Veniturile din activități agricole sunt veniturile obținute din:
- cultivarea produselor agricole vegetale;
- exploatarea plantațiilor viticole, pomicole, arbuștilor fructiferi și altele asemenea;
- creșterea și exploatarea animalelor, inclusiv din valorificarea produselor de origine animală, în stare naturală.

Veniturile menționate mai sus, pentru care nu au fost stabilite norme de venit, sunt venituri impozabile și se supun impunerii potrivit regulilor proprii veniturilor din activități independente pentru care venitul net anual se determină în sistem real, pe baza datelor din contabilitate.

Veniturile obținute din valorificarea produselor, în altă modalitate decât în stare naturală, reprezintă venituri din activități independente și se supun regulilor de impunere proprii categoriei respective.

Veniturile din silvicultură și piscicultură reprezintă veniturile obținute din recoltarea și valorificarea produselor specifice fondului forestier național, respectiv a produselor lemnoase și nelemnoase, precum și cele obținute din exploatarea amenajărilor piscicole.

Veniturile din silvicultură și piscicultură se supun impunerii potrivit regulilor proprii veniturilor din activități independente pentru care venitul net anual se determină în sistem real, pe baza datelor din contabilitate.

Persoanele fizice cu handicap grav ori accentuat scutite de la plata impozitului pe veniturile obținute din desfășurarea de activități agricole, silvicultură si piscicultură, au obligația depunerii declarației de venit.

1.4. TITLURI DE VALOARE ȘI ORICE ALTE OPERAȚIUNI CU INSTRUMENTE FINANCIARE, INCLUSIV INSTRUMENTE FINANCIARE DERIVATE, PRECUM ȘI DIN TRANSFERUL AURULUI FINANCIAR

Conform Codului fiscal, titlurile de valoare reprezintă orice titlu de participare și orice instrumente financiare calificate astfel prin legislația în materie din statul în care au fost emise.

Veniturile din transferul titlurilor de valoare, emise de rezidenți români, sunt considerate ca fiind obținute din România, indiferent dacă sunt primite în România sau în străinătate.

3 Pct. 40 din Normelor metodologice date în aplicarea art. 124 din Legea nr. 227 /2015 privind Codul fiscal, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1 /2016, cu modificările și completările ulterioare;

Conform Codului fiscal, în cadrul instrumentelor financiare derivate tranzacționate pe piață la buna înțelegere (OTC) se includ, fără a se limita, următoarele:
a) forward pe cursul de schimb fără livrare la scadență;
b) swap pe cursul de schimb;
c) swap pe rata dobânzii;
d) opțiuni pe cursul de schimb fără livrare la scadență;
e) opțiuni pe rata dobânzii;
f) opțiuni pe acțiuni sau indici bursieri;
g) opțiuni pe alte active suport (de exemplu: mărfuri);
h) opțiuni binare;
i) forward rate agreement;
j) swap pe acțiuni;
k) sau orice combinații ale acestora.

Pentru scopuri fiscale, sunt incluse în categoria instrumentelor financiare derivate tranzacționate pe piața la buna înțelegere (OTC) și tranzacțiile în marjă.

Declarația se depune pentru câștiguri/pierderi din transferul titlurilor de valoare și orice alte operațiuni cu instrumente financiare, inclusiv instrumente financiare derivate, precum și din transferul aurului financiar.

1.5. JOCURI DE NOROC

Veniturile din jocuri de noroc pentru care există obligația depunerii declarației sunt acele venituri realizate ca urmare a participării la jocuri de noroc la distanță și/sau festivaluri de poker.

Persoanele fizice declară distinct fiecare venit brut primit de la un organizator sau plătitor de venituri din jocuri de noroc.

1.6. ALTE SURSE

Veniturile din alte surse supuse obligației de declarare sunt veniturile obținute de persoanele fizice, altele decât următoarele[4]:

a) prime de asigurări suportate de o persoană fizică independentă sau de orice altă entitate, în cadrul unei activități pentru o persoană fizică în legătură cu care suportatorul nu are o relație generatoare de venituri din salarii și asimilate salariilor;
a[1]) veniturile, cu excepția celor obținute ca urmare a unor contracte încheiate în baza Legii nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sau în baza raporturilor de serviciu încheiate în baza Legii nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare, obținute de către operatorii statistici din activitatea de colectare a datelor de la populație și de la persoanele juridice cuprinse în cercetările statistice efectuate în vederea producerii de statistici oficiale;

b) câștiguri primite de la societățile de asigurări, ca urmare a contractului de asigurare încheiat între părți cu ocazia tragerilor de amortizare;

c) venituri, sub forma diferențelor de preț pentru anumite bunuri, servicii și alte drepturi, primite de persoanele fizice pensionari, foști salariați, potrivit clauzelor contractului de muncă sau în baza unor legi speciale;

4 Art.114 alin.(2) lit. a)-k) din Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare

d) venituri primite de persoanele fizice reprezentând onorarii din activitatea de arbitraj comercial;

e) venituri obținute de persoana fizică în baza contractului de administrare încheiat potrivit prevederilor Legii nr. 46/2008 - Codul silvic, republicată. Fac excepție veniturile realizate din exploatarea și valorificarea masei lemnoase, definite potrivit legislației în materie, din pădurile pe care contribuabilii le au în proprietate, în volum de maximum 20 mc/an, care sunt neimpozabile;

f) veniturile distribuite persoanelor fizice membrii formelor asociative de proprietate - persoane juridice, prevăzute la art. 26 din Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997, cu modificările și completările ulterioare, altele decât veniturile neimpozabile realizate din:
1. exploatarea și valorificarea masei lemnoase, definite potrivit legislației în materie, din pădurile pe care le au în proprietate, în volum de maximum 20 mc/an, pentru fiecare membru asociat;
2. exploatarea masei lemnoase, definite potrivit legislației în materie, din pădurile pe care le au în proprietate, în volum de maximum 20 mc/an, acordată fiecărui membru asociat;

g) veniturile din activități, altele decât cele de producție, comerț, prestări de servicii, profesii liberale și din drepturi de proprietate intelectuală, precum și activități agricole, silvicultură și piscicultură, pentru care sunt aplicabile prevederile cap. II - Venituri din activități independente și cap. VII - Venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultură;

h) bunurile și/sau serviciile primite de un participant la persoana juridică, acordate/furnizate de către persoana juridică în folosul personal al acestuia;

i) suma plătită unui participant la o persoană juridică, în folosul personal al acestuia, pentru bunurile sau serviciile achiziționate de la acesta, peste prețul pieței pentru astfel de bunuri ori servicii;

j) distribuirea de titluri de participare, efectuată de o persoană juridică unui participant la persoana juridică, drept consecință a deținerii unor titluri de participare la acea persoană juridică, altele decât distribuirea de titluri de participare noi, sau majorarea valorii nominale a titlurilor de participare existente, înregistrate ca urmare a încorporării rezervelor, beneficiilor sau primelor de emisiune la persoanele juridice la care se dețin titluri de valoare, efectuată de o persoană juridică unui participant la persoana juridică, drept consecință a deținerii unor titluri de participare la acea persoană juridică;

k) dobânda penalizatoare plătită în condițiile nerespectării termenului de plată a dividendelor distribuite participanților, potrivit prevederilor Legii nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

1.7. ALTE VENITURI

Completarea și depunerea formularului 200, este obligatorie și în cazul obținerii următoarelor venituri:
- veniturile realizate în România în calitate de artiști de spectacol sau ca sportivi, din activitățile artistice și sportive, în cazul persoanelor rezidente într-un stat membru al Uniunii Europene sau

într-un stat cu care România are încheiată o convenție de evitare a dublei impuneri și care au optat pentru regularizarea impozitului în România;
- veniturile realizate în România de persoanele fizice nerezidente, în calitate de artiști de spectacol sau sportivi, din activități artistice și sportive, dacă plătitorul de venit se află într-un stat străin;
- veniturile realizate de persoanele nerezidente, scutite de impozit în România, potrivit convențiilor de evitare a dublei impuneri;
- veniturile din activități independente obținute din România de către persoanele fizice rezidente într-un stat membru al Uniunii Europene sau al Spațiului Economic European și care au optat pentru regularizarea impozitului în România.

Contribuabilii care au realizat venituri din activități independente/activități agricole, impuși pe baza de norma de venit, și/sau din cedarea folosinței bunurilor, care nu au obligația depunerii formularului 200 și care au efectuat în cursul anului fiscal de raportare cheltuieli cu burse private și solicită restituirea acestora și/sau optează pentru virarea unei sume în contul entităților nonprofit sau al unităților de cult completează secțiunea III din formular.

2. PERSOANELE CARE NU AU OBLIGAȚIA DEPUNERII DECLARAȚIEI DE VENIT

Următoarele persoane nu au obligația depunerii declarației de venit:
- persoanele fizice pentru care impozitul reținut de plătitorii de venituri este final, potrivit opțiunii contribuabililor;
- persoanele fizice care au realizat venituri din cedarea folosinței bunurilor pentru care chiria prevăzută în contractul încheiat între părți este stabilită în lei, nu au optat pentru determinarea venitului net în sistem real și la sfârșitul anului anterior nu îndeplinesc condițiile pentru calificarea veniturilor în categoria veniturilor din activități independente, pentru care plățile anticipate cu titlu de impozit sunt egale cu impozitul anual datorat și impozitul este final;
- persoanele fizice care au realizat venituri din arendă;
- persoanele fizice care în anul de raportare au realizat venituri din activități independente impuse pe bază de norme de venit, cu excepția persoanelor care au depus declarația de venit estimat în luna decembrie și pentru care nu s-au stabilit plăți anticipate, conform legii.
- persoanele fizice nerezidente care au obținut câștiguri/pierderi din tranzacții efectuate printr-un intermediar, rezident în România, dacă prin convenția de evitare a dublei impuneri încheiată între România și statul de rezidență al persoanei fizice nerezidente nu este menționat dreptul de impunere pentru România și respectiva persoană prezintă intermediarului certificatul de rezidență fiscală.

3. COMPLETAREA ȘI DEPUNEREA DECLARAȚIEI PRIVIND VENITURILE REALIZATE DIN ROMÂNIA

În cazul în care, au fost realizate venituri din mai multe categorii și surse de venituri, se vor completa, după caz, unul sau mai multe formulare Anexă la Declarația privind veniturile realizate din România.

Persoanele fizice care obțin venituri din jocuri de noroc completează declarația distinct pentru fiecare venit brut primit de la un organizator sau plătitor de venituri din jocuri de noroc.

3.1. TERMEN DE DEPUNERE

Declarația privind veniturile realizate din România (formularul 200) se depune până la data de 25 mai 2017 inclusiv [5].

Declarația se completează de către contribuabili sau de către împuterniciții/curatorii fiscali ai acestora[6], înscriind cu majuscule, citeț și corect datele prevăzute de formular.

Declarația se poate depune astfel:

- prin intermediul site-ului ANAF: www.anaf.ro, accesând **serviciul "Spațiu Privat Virtual"** Serviciul "Spațiu Privat Virtual" este un serviciu gratuit și este disponibil persoanelor fizice române din toată țara. Acest serviciu poate fi accesat prin autentificarea cu:

a) credențiale de tip "nume utilizator" și "parolă" însoțite de coduri de autentificare de unică folosință "OTP";

b) certificat digital calificat;

Înregistrarea pentru obținerea credențialelor, se efectuează pe site-ul ANAF, prin completarea unor informații necesare identificării contribuabililor.

Pentru a se înregistra ca utilizatori, contribuabilii vor accesa link-ul: Înregistrare persoane fizice. În situația în care contribuabilii sunt deja înregistrați, aceștia vor accesa link-ul: https://pfinternet.anaf.ro.

- **prin internediul portalului www.e-guvernare.ro**, utilizând un certificat digital calificat;
- **în format hârtie, la registratura organului fiscal competent sau prin poștă**, cu confirmare de primire.

Formularul 200 precum și instrucțiunile de completare se pot obține de la sediul unităților fiscale sau pot fi descărcate de pe site-ul ANAF: www.anaf.ro, secțiunea: Asistență contribuabili, rubrica: Formulare fiscale și Ghid de completare sau accesând următorul link: https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/formulare/D200_OPANAF_3695_2016.pdf.

Organul fiscal competent pentru primirea formularului 200 este:

- organul fiscal central în a cărui rază teritorială contribuabilul are adresa unde își are domiciliul, potrivit legii sau adresa unde locuiește efectiv, în cazul în care aceasta este diferită de domiciliu, pentru persoanele fizice care au domiciliul fiscal în România;
- organul fiscal central competent, potrivit legii, pentru administrarea contribuabililor persoane fizice, fără domiciliu fiscal în România.

4. SANCȚIUNI

Nedepunerea formularului 200 - "Declarația privind veniturile realizate din România", până la data de până la data de 25 mai inclusiv a anului următor celui de realizare a venitului, se sancționează cu amendă cuprinsă între 50 și 500 lei[7].

În cazul aplicării sancțiunii amenzii, contribuabilul are posibilitatea achitării în termen de 48 de ore a jumătate din minimul amenzii, agentul constatator făcând mențiune despre această posibilitate în procesul-verbal de constatare și sancționare contravențională.

5 Art. 122 , alin (1) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare;

6. potrivit dispozițiilor Legii nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările;

7. Art. 336 alin. (3) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare;

5. INFORMAȚII SUPLIMENTARE

Informații detaliate se pot obține:

- accesând pagina de Internet, www.anaf.ro
- telefonic, la Biroul central asistență telefonică a contribuabililor – Call-center, la numărul de telefon: 031.403.91.60;
- la birourile de asistență pentru contribuabili din cadrul organelor fiscale teritoriale.

6. LEGISLAȚIA FISCALĂ ȘI MATERIALE INFORMATIVE

Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare ;

Legea 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare ;

Calendarul obligațiilor fiscale pe anul 2017;

Ghidurile elaborate de Agenția Națională de Administrare Fiscală.

DIRECŢIA GENERALĂ DE ASISTENȚĂ
PENTRU CONTRIBUABILI

2017

www.anaf.ro